

Doc.¹ PhDr. Libor Martinek, PhD., prof. nadzw. UW.

Urodzony 15 I 1965 w Krnowie, Republika Czeska. Historyk literatury, krytyk literacki i muzyczny, wykładowca historii literatury czeskiej na Slezské univerzité - „Uniwersytecie Śląskim“ w Opawie, założyciel Pracowni Komparatystyki Literackiej, edytor zbiorów poetyckich, tłumacz z języków: polskiego, angielskiego i ukraińskiego. Prowadzi zajęcia z Historii literatury czeskiej po 1945 r., Teorii literatury, Komparatystyki literackiej, Teorii i praktyki przekładu, Współczesnej literatury czeskiej, Literatury i muzyki, Literatury regionalnej.² Mieszka w Opawie, które jest od dawna centrum kulturowym czeskiego Śląska. Od września 2012 jest profesorem nadzwyczajnym Uniwersytetu Wrocławskiego w zakresie bohemistyki, wykłada w Instytucie Filologii Słowiańskiej UW.

Obronił doktorat (Ph.D.) w 2000 r., uzyskał habilitację (doc.) w 2010 z historii literatury czeskiej, oraz doktorat z historii literatury polskiej (PhDr.) w 2005 r. na Uniwersytecie im. Masaryka w Brnie. Badacz literatury czeskiej (ogólnie), polskiej (na Śląsku Cieszyńskim) i niemieckiej (były tzw. Ostsudetenland) przede wszystkim na pograniczu czesko-polskim.

Jako tłumacz poezji polskiej współpracuje z szeregiem literackich czasopism, Czeskim Radiem Praga, Radiem Vaticana (czeska sekcja), polską rozgłośnią Radio Ostrawa. Członek Obce spisovatelů ČR (Gminy Pisarzy Czeskich), Obce překladatelů ČR (Gminy Tłumaczy Czeskich), Polsko-Czeskiego Towarzystwa Naukowego we Wrocławiu, Komisji Historyczno-literackiej Katowickiego Oddziału Polskiej Akademii Nauk, Koła Cieszyńsko-Zaolziańskiego Górnośląskiego Towarzystwa Literackiego w Katowicach.

Autor książek *Polská literatura českého Těšínska po roce 1945* (Opava, 2004)³, *Polská poezie českého Těšínska po roce 1920* (Opava, 2006)⁴, *Region, regionalismus a regionální literatura* (Opava, 2007)⁵, *Žít literackie na Zaolziu 1920-1989* (Kielce, 2008), *Identita v literatuře českého Těšínska. Vybrané problémy* (Opava, 2009)⁶, *Hledání kořenů. Literatura Krnovska a její představitelé. I. díl. Od středověku po interetnické vztahy v literatuře 20. století* (Opava, 2009),⁷ *Hledání kořenů. Literatura Krnovska a její představitelé. II. díl. Od národního obrození do současnosti* (Opava, 2009),⁸ *Fryderyk Chopin v české literatuře* (Opava, 2015),⁹ *Władysław Sikora. Monografie* (Opava, 2015),¹⁰ *Identita v literatuře Těšínska* (Kielce - Opava, 2015),¹¹ *Literatura i Muzyka: Wprowadzenie do problematyki* (z M. Gamrat; Opava 2015, 2017), *Henryk Jasiczek. Monografie* (Opava, 2016),¹² *Złoty fond české literatury a jeho proměny* (z M. Hashemi; Opava 2016),¹³ *Óndra Ľysohorsky. Monografie* (Wrocław, 2016)¹⁴.

Własną twórczość poetycką prezentował podczas imprez literackich organizowanych przez Gminę Pisarzy Czeskich w RC, Zrzeszenie Literatów Polskich w RC oraz na kilku znaczących festiwalach poetyckich w Polsce, Litwie, Grecji w Chinach. Jego wiersze były wyróżniane w ogólnopolskich konkursach poetyckich: m. in. „O złote cygaro Wilhelma“ w Czerwoncu-Leszczynach, 1998; „Najdroższe gniazdo rodzinne“ - w ramach

¹ Czeski odpowiednik doktora habilitowanego.

² History of Czech Literature after 1945's, Theory of Literature, Comparative Studies, Translation in Theory and Practice, Contemporary Czech Literature, Regional Literature, Literature and Music.

³ „Literatura polska na Zaolziu po 1945 r.“

⁴ „Poezja polska na Zaolziu po 1920 r.“

⁵ „Region, regionalizm i literatura regionalna.“

⁶ „Tożsamość w literaturze Zaolzia. Wybrane problemy.“

⁷ „Szukanie korzeni. Literatura na Karniowskim i jej reprezentanci. Od średniowiecza do interetnicznych stosunków w regionie.“

⁸ „Szukanie korzeni. Literatura na Karniowskim i jej reprezentanci. Od odrodzenia narodowego do współczesności.“

⁹ „Fryderyk Chopin w literaturze czeskiej“.

¹⁰ Monografia naukowa o wybitnym polskim pisarzu zaolziańskim.

¹¹ „Tożsamość w literaturze Śląska Cieszyńskiego.“

¹² Monografia naukowa o wybitnym polskim pisarzu zaolziańskim.

¹³ „Złoty fundusz czeskiej kultury i jego przemiany.“

¹⁴ Monografia naukowa o wybitnym czeskim pisarzu, kandydatowi do Nagrody Nobla.

Międzynarodowego Festiwalu Poetyckiego w Wąglanach, 1990; „O skrzydło Ikarą“, Cierlicko 2002; i nagradzane: m. in. 3. nagroda w konkursie „O skrzydło Ikarą“, Cierlicko 2000; 3. nagroda w „Konkursie Jednego Wiersza“, Warszawa 2000; 2. nagroda w konkursie „Granica“, Cieszyn 2001; 3. nagroda w konkursie poetyckim na temat „Ziemia Cieszyńska - moja Mała Ojczyzna“, Cieszyn 2002; wyróżniony w Międzynarodowej kategorii konkursu poetyckiego „O ludzką twarz człowieka“ w Krośnicy w 2003 roku.

W 1997 r. twórczość translatorska L. Martinka oraz jego działalność w zakresie popularyzacji poezji polskiej poza granicami kraju została uhonorowana laurem XXVI Warszawskiej Jesieni Poetyckiej. W ramach XXVI Międzynarodowego Listopada Poetyckiego w Poznaniu otrzymał w 2003 roku Nagrodę za tłumaczenie poezji polskiej. W 2004 r. otrzymał Nagrodę Honorową za tłumaczenie poezji polskiej w ramach Światowego Dnia poezji pod patronatem Polskiego Komitetu ds. UNESCO, Ministra Kultury i Prezydenta M. St. Warszawy. Nagroda miasta Opawy za rozwój czesko-polskiej współpracy kulturalnej w 2004 roku. Medal Kręgu Europejskiego im. Franza Kafki w 2010 roku.¹⁵ Dyplom im. Władysława Broniewskiego Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Rzeczypospolitej w kategorii twórca - naukowiec zagraniczny w 2010 r. w Warszawie. Nagroda i dyplom miasta Krnov w 2014 r. za wybitną pracę w dziedzinie kultury. Nagroda Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego w 2016 r. za osiągnięcia naukowe w 2015 r. Nagroda Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego w 2017 r. za osiągnięcia naukowe w 2016 r. Plakieta Marii Konopnickiej w 2017 r. za popularyzacji jej twórczości w Czechach (Muzeum M. Konopnickiej w Żarnowcu). Nagroda Związku Pisarzy Polskich na Obczyźnie (Londyn) za popularyzację literatury polskiej poza granicą w 2018 r.

Utwory L. Martinka oprócz szeregu czasopism literackich w Czechach, Litwie, Francji, Polsce, RFN, Rumunii, Słowacji, Ukrainie weszły m.i. w skład *Almanachu Poetyckiego Solidarności* (Wrocław, 1997, 1998), antologii poezji czeskiej i niemieckiej regionu Jesioników po 1945 r. *Země žulových křížů* - „Kraj granitowych pomników“ (Morawska ekspedycja, Moravský Beroun 2000), almanachu poetów Krnowa *Krajina pod Cvilinem. Z veršů krnovských autorů* - „Kraj pod Cwilinem. Z wierszy autorów krnowskich“ (Krnov, Městská knihovna v Krnově, 2002), almanachu *Galicjada. II Międzynarodowe Spotkanie Artystyczno-Literackie, Wiedeń 2003* (Kraków - Wien, Stowarzyszenie Twórcze Artystyczno-Literackie - Vereinigung für Kunst und Literatur, 2003); czesko-polskiego almanachu *Od slova ke slovu* (Racibórz, Raciborskie Centrum Kultury, 2003), w antologii poezji poświęconej ks. Jerzemu Popiełusze „*Na naszych oczach*“ (Krośnice - Milicz, 2004); w almanachu *Současná poezie - The Contemporary Poetry 2004* (Petřvald, Nakladatelství ALISA, 2004); antologii pisarzy Czech Północnych *Pátá koróna* (Duchcov, Nakladatelství KAPUCÍN, 2004); w antologii *Milostná poezie* (Petřvald: Nakladatelství ALISA, 2004); w Antologii uczestników II Międzynarodowych Spotkań Poetyckich - *Pobocza 2005* (Więcbork, Krajeńskie Stowarzyszenie Kulturalne w Więcborku, 2005); w antologii haiku europejskiego *Gwiazda za gwiazdą* (Kraków, Miniatura, 2005); w polsko-niemiecko-czeskiej antologii *Z ust źródeł - Aus Brunnen-Mündern* (Dresden - Lwówek Śląski, Literarische Arena - Dom Pracy Twórczej VADEMECUM, 2006); w antologii XXX Jubileuszowego Międzynarodowego Listopada Poetyckiego *Powidoki Listopada* (Poznań, Związek Literatów Polskich, 2007); w antologii *Krynicky Jesienie Literackie. Poezje, eseje, głosy* (Kraków: Stowarzyszenie Autorów Polskich, 2007); w antologii *Przenieść Wilno do serca. Portret Miasta* (Vilnius: Znad Wili, 2009); w antologii *Jest u nas kolumna. Antologia XXXVIII Warszawskiej Jesieni Poezji* (Warszawa, ZLP, 2009); w antologii *A trubači troubili mambo Zambezi* (Brno, Moravskoslezský kruh, 2011), w czesko-polskiej antologii *Sever, západ, východ, T. 4 - Jeseníky* (Ústí nad Labem, PF UJEP, 2011); w antologii studentów i pedagogów *Artemisia 2012* (Opava, Slezská univerzita, 2012, 2017, 2018). W przekładzie na język francuski w:

¹⁵ Medal of Franz Kafka „as such stands testament to the efforts made by said individual in the arena of literature“.

Bulletin Amitié Franco-Tchéco-Slovaque (2013, nr. 5); w przekładzie na język arabski w: *Společně - Together* (Dubai, 2018); w przekładzie na język chiński w: *Realm and Territory Fashioned of Language* (Xichang, 2018).

Czesko-polski tomik wierszy L. Martinka „*Co patří Večernici - Sekrety Gwiazdy Wieczornej*“ (Opava - Kielce 2001) został wyróżniony w ramach XXIV Międzynarodowego Listopada Poetyckiego w Poznaniu jako najlepszy debiut poetycki roku. Drugi, czesko-polski tomik wierszy L. Martinka „*Jsi mým signifié - Jsteš moim signifié*“ (Město Krnov, Krnov 2012), ukazał się dzięki współpracy z tłumaczem Jackiem Molędą.

W jego przekładzie ukazały się zbiory wierszy:

Lucyny Przeczek-Waszkowej „*Čtyři období lásky*“ (Albrechtice k. Czeskiego Cieszyna, wyd. SAK, 1996),

Wilhelma Przeczka „*Intimní bedeker*“ (Czeski Cieszyn, Olza, 1996),

Dariusza Tomasza Lebiody „*Descartova lebka*“ (Opava, Literature & Sciences, 2003),

Danuty Kostewicz „*Anatomie chvíle*“ (Opava, Literature & Sciences, 2003),

Wacława Kostrzewy „*Bílé tango / Białe tango*“ (Opava, Literature & Sciences, 2004),

Bonifacego Miążeka „*Návrat*“ (Opava, Literature & Sciences, 2005),

Ewy Lipskiej „*Chvíle nepozornosti*“ (Praha, Volvox Globator, 2006),

Danuty Muchy „*Motýli slov*“ (Opava, Literature & Sciences, 2007),

Jacka Sikory „*Za pozno na wiosnę / Příliš pozdě na jaro*“ (Czeski Cieszyn, Avion, 2007),

Bohdana Urbankowskiego „*Erotyk dla następcy - Erotikon pro toho, jenž přijde po mně*” (Płock, Stowarzyszenie Autorów Polskich, 2007),

Marka Mariusza Tytko „*Setkání s Jiným*” (Opava, Literature & Sciences, 2009).

Wojciecha Łęckiego „*Widok ustronny - Pohled z ústraní*“ (Płock, Biblioteka „nawiasu”, 2010),

Jacka Molędy „*Horyzont zdarzeń - Obzor událostí*“ (wydanie równocześnie z tomikiem wierszy czeskiego poety Jiří Daehnego „*Radobyl*“; Krnov, Městská knihovna v Krnově, 2010),

Danuty Muchy „*Baśniowy świat w czterech porach roku - Pohádkový svět ve čtyřech obdobích roku*“ (Opava - Łódź, Literature & Sciences - Wydawnictwo ASTRA, 2012),

Zbigniewa Chojnowskiego „*Mazurské odjezdy*“ (Opava, Literature & Sciences, 2012),

Wojciecha Ossolińskiego „*40 nesprávných básní o mém městečku - 40 niepoprawnych wierszy o moim miasteczku*“ (Město Krnov, Krnov, 2013),

Marka Rapnickiego „*Barabáš a jiné básně - Barabasz i inne wiersze*“ (Město Krnov, Krnov, 2013),

Jacka Molędy „*Šel jsem pro chleba - Wyszedłem po chleb*“ (Město Krnov, Krnov, 2013),

Zbigniewa Chojnowskiego „*Mazurské dědictví*“ (Opava, Literature & Sciences, 2013).

W jego przekładzie ukazały się tomy prozy

Stefana Grabińskiego „*V domě Sáry a jiné povídky*“ (Praha, Volvox Globator, 2012, 608 s.),

Danuty Muchy „*Baśniowy świat w czterech porach roku - Pohádkový svět ve čtyřech obdobích roku*“ (Opava - Łódź, Literature & Sciences - Wydawnictwo ASTRA, 2012),

Gustawa Morcinka „*Z říše Pusteckého - Z krainy Pusteckiego*“ (Český Těšín, Sdružení přátel polské knihy, 2012).

Wspólnie z Wilhelmem Przeczkiem wydał:

Wiesława Malickiego „*Slova proti větru*“ - aforyzmy (Olza, Czeski Cieszyn 1996),

Marii Chraściny „*Čas písně*“ (Olza, Czeski Cieszyn, 1998),

Stanisława Nyczaja „*Básně / Wiersze*“ (STON 2, Kielce, 1999),

Stanisława Franczaka „*Dotek lásky*“ (Opava, Literature & Sciences, 2001).

Wspólnie z Lucyną Przeczek-Waszkową:

Bogusława Żurakowskiego „*Písně karlovarských pramenů*” (Czeski Cieszyn, SNOZA, 1999).

Wspólnie z Karlem Vůjtkiem:

Nikosa Chadzinikolau „Poezie, Poezie, Ποιήματα“ (Ostrava, Amazonia, 2003).

Wspólnie z Jiřím Červenką:

„Wbrew - Navzdory. Antologia“ (Płock, Stowarzyszenie Autorów Polskich, 2007).

Wspólnie z Lydią Romanską:

Karoliny Kusek „S babičkou za ruku / Z babcią za rękę“ (Opava - Łódź, Literature & Sciences - Astra, 2008).

Z grupą tłumaczy:

Wilhelma Przeczka „Kniha úrody“ (Czeski Cieszyn, Olza, 2000),

Renaty Putzlacher „Mezi řádky. Básně z let 1995-2001“ (Brno, Host, 2003).

Jego przekłady wierszy Wojciecha Bonowicza weszły w skład antologii współczesnej poezji polskiej „Bílé propasti“ (Brno, Host, 1997).

Z angielskiego przetłumaczył wiersze

Stanley’a H. Barkan’a (USA), William’a Geoff’a (Wielka Britania), Ronny Someck’a (Izrael), Aleksandara Petrova (Serbia - USA).

W jego przekładzie ukazały się książki naukowe i popularno naukowe

Dariusza Tomasza Lebiody „Tajemství papeže“ (Praha, Volvox Globator, 2005), Wojciecha Kalagi „Mlhoviny diskursu“ (Brno, Host, 2006), Andrzeja Bątkiewicza „Pronásledovaný Roman Polański“ (Praha, Volvox Globator, 2008).